

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	1312215493
Dátum vydania rozhodnutia:	11.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1312215493.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jany Cisárovej a JUDr. Martina Vladíka, v právnej veci žalobkyne X. O., bývajúcej v H. G. XXX, zastúpenej JUDr. Miroslavom Bobákom, advokátom so sídlom v Bratislave, Dr. Vladimíra Clementisa 10, proti žalovanej UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., so sídlom v Prahe 4 - Michle, Želetavská 1525/1, Česká republika, IČO: 64948242, konajúcej prostredníctvom UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom v Bratislave, Šancová 1/A, IČO: 47251336, zastúpenej advokátskou kanceláriou Malata, Pružinský, Hegeduš & Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prievozská 4/B, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19 C 84/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 14. mája 2013, č.k. 19 C 197/2012-51 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Bratislava III z 20. mája 2013, č.k. 19 C 197/2012-78 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. decembra 2013, sp. zn. 5 Co 475/2013, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala od predchodkyne žalovanej UniBanka, a.s. náhrady škody, ktorá jej mala vzniknúť odcudzením peňažnej hotovosti vo výške 45 400.000,- Sk z bezpečnostnej schránky žalovanej č. 021 vo filiálke v Dunajskej Strede, ktorú mala prenajatú na základe zmluvy o prenájme bezpečnostnej schránky z 4. novembra 2003.

Okresný súd Bratislava III (súd prvého stupňa) rozsudkom z 25 januára 2007 č.k. 19C 84/2005-297 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 45.400.000,00-Sk s úrokom z omeškania 8% ročne od 01.01.2005 do zaplatenia a trovy konania vo výške 2.943.552,70-Sk. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa ako fyzická osoba uzatvorila dňa 4.11.2003 so žalovanou resp. jej filiálkou v Dunajskej Strede, na Štúrovej 48 zmluvu o prenájme bezpečnostnej schránky č. 021 na dobu neurčitú od

4.11.2003, za účelom úschovy hodnôt. Do bezpečnostnej schránky postupne žalobkyňa uložila peňažnú hotovosť v celkovej výške 45.400.000,- Sk. Dňa 15.12.2003, za prítomnosti pracovníka žalovanej zistila, že bezpečnostná schránka je prázdna, bez viditeľného porušenia zámku. Súd mal za preukázané, že žalovaná porušila svoju právnu povinnosť v zmysle § 415 Obč. zák. tým, že nevykonala také opatrenia (technické i personálne), aby zamedzila prístupu neoprávnených osôb k bezpečnostným schránkam. Výslovil, že medzi takýmto porušením právnej povinnosti zo strany žalovanej a vznikom škody u žalobkyne je vzťah následku a príčiny, resp. že hlavnou príčinou vzniku škody bolo porušenie právnej povinnosti žalovanej vo forme opomenutia konať v zmysle § 415 Obč. zák.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie žalovanej (proti výroku, ktorým bolo žalobe vyhovie a ktorým bola zaviazaná nahradiť trovy konania) rozsudkom z 27. októbra 2009 sp. zn. 5 Co 216/2008 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo veci samej zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.659,70-EUR spolu s úrokom z omeškania 8% ročne od 01.01. 2005 do zaplattenia, vo zvyšku návrh zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia konštatoval, že žalovaná bola oprávnená vykonávať podľa § 2 ods. 2 písm. 1/ zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách prenájom bezpečnostných schránok, čo vyplýva z rozhodnutia Národnej banky Slovenska, Úseku bankového dohľadu zo dňa 7. júna 2002, ktorým jej bol rozšírený predmet bankového povolenia aj o túto činnosť. Zmluvu o prenájme bezpečnostnej schránky č. 021, uzatvorenú medzi účastníkmi dňa 4.11.2003 na dobu neurčitú posúdil odvolací súd ako zmluvu nepomenovanú, uzavretú podľa ust. § 51 Obč.zák. z ktorej zmluvy vyplýva pre banku povinnosť poskytnúť užívateľovi bezpečnostnú schránku, ktorá plní základnú funkciu brániť tretím - neoprávneným osobám prístupu do schránky. Ďalej uviedol, že zmluva nemá znaky len nájomnej zmluvy, naopak obsahuje ustanovenia najviac sa približujúce k zmluve o bankovom uložení vecí podľa § 700 a nasl. Obč.zák., prípadne zmluvy o úschove podľa § 747 Obč.zák. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že schránka túto funkciu od určitého, presne nezisteného času, neplnila a schránku mohla otvoriť aj osoba, ktorej nebola poskytnutá a ktorá nemala k nej kľúč, z dôvodu nedostatočného zabezpečenia schránky. Škoda, ktorá v takomto prípade vznikla žalobkyni, bola spôsobená vecou použitou pri prevádzkovej činnosti a banka za škodu zodpovedá podľa § 420a ods. 2 písm. a) Obč.zák. Za skutočnosť odôvodňujúcu zbavenia sa zodpovednosti žalobkyne považoval konanie žalobkyne, ktorá napriek vedomosti o tom, že v prípade vzniku práva na plnenie z poistenia (teda nepochybne aj v prípade vzniku škody na veciach uložených v schránke) banka uhradí užívateľovi škody, ktoré vzniknú na veciach uložených v bezpečnostnej schránke len do výšky poistnej sumy podľa článku II zmluvy, teda do výšky 50.000,- Sk, uložila do schránky niekoľkonásobne vyššiu sumu peňazí, než za stratu či odcudzenie banka zodpovedá v zmysle dojednania účastníkov podľa čl. V bod 14 zmluvy o prenájme bezpečnostnej schránky, ktoré dojednanie nie je v rozpore s obsahom alebo účelom zákona v zmysle ust. § 51 Obč.zák. Žalovanej z tohto dôvodu uložil povinnosť náhrady škody žalobkyni len do výšky dojednanej účastníkmi v zmluve o prenájme bezpečnostnej schránky, teda vo výške 1.659,70 euro spolu s uplatneným úrokom z omeškania, a vo zvyšku návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

Na dovolanie žalobkyne proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením 27. októbra 2009, sp. zn. 5Co/216/2008, 5Co/ 217/2008, 5Co/ 218/2008 rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh zamietol a vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Medzi hlavné dôvody svojho rozhodnutia dovolací súd uviedol porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces, pretože k právnym záverom odvolacieho súdu ktorý svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch ako súd prvého stupňa, nemala možnosť sa vyjadriť, prípadne účastníci nemali možnosť predložiť nové dôkazy, ktoré z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa sa nejavili významnými. V dôvodoch svojho rozhodnutia dovolací súd uviedol (o.i.), že hoci v súčasnom štádiu konania dovolaciemu súdu neprislúcha hodnotiť skutkové a na ne nadväzujúce právne závery odvolacieho súdu, dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že v novom konaní bude potrebné, aby sa odvolací súd zaoberal existenciou liberačného dôvodu. V prípade, že spočíva vo vlastnom konaní poškodeného (§ 441 Obč. zák.), pre takýto záver si musí zadovážiť predovšetkým skutkové podklady. Nesmie pritom opomenúť, že dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto za škodu zodpovedá.

Následne Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) uznesením z 29. júna 2012 pod sp. zn. 5 Co 300/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa povinnosti zaplatiť žalobkyni 1 505 344,22 € (45 350 000,-Sk) s úrokom z omeškania 8% ročne od 01.01.2005 do zaplattenia a trovy konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd skonštatoval, že zmluva o prenájme bezpečnostnej schránky č.021, ktorá zakladá právny vzťah medzi účastníkmi ako druh zmluvy nie je osobitne upravená v Občianskom ani Obchodnom zákonníku. Vychádzajúc zo zásady zmluvnej autonómie uvedenú zmluvu posúdil ako zmluvu nepomenovanú podľa § 51 Obč.zák..Zo zmluvy pre banku vyplývala povinnosť poskytnúť bezpečnostnú schránku, ktorá plní základnú funkciu brániť tretím- neoprávneným osobám prístupu do schránky. Vykonaným dokazovaním podľa odvolacieho súdu bolo preukázané, že schránka túto funkciu do určitého, presne nezisteného času, neplnila, schránku mohla otvoriť aj osoba, ktorej nebola poskytnutá a ktorá k nej kľúč nemala, z dôvodu nedostatočného zabezpečenia schránky. Uviedol, že ak v tomto prípade vznikla užívateľovi škoda, bola spôsobená vecou použitou pri prevádzkovej činnosti, za ktorú zodpovedá banka podľa § 420a ods.2 písm. a/ Obč.zák. Uzavrel, že v danom prípade udalosť, ktorá viedla ku škode, má nepochybne pôvod v prevádzke, žalovaná sa môže zodpovednosti zbaviť, len ak by preukázala, že škoda bola spôsobená neodvrátiteľnou udalosťou nemajúcou pôvod v prevádzke alebo vlastným konaním poškodeného (§ 420a ods.3 Obč. zák.). Konštatoval, že vo vzťahu k existencii liberačných dôvodov na strane žalovanej nebol dostatočne zistený skutkový stav. Za dôležité pritom odvolací súd považoval i tvrdenie žalobkyne ohľadom údajnej neplatnosti zmluvy o prenájme bezpečnostnej schránky, resp. jej časti, pri výklade ktorej je namieste požiť výkladové pravidlo vyplývajúce z ust. § 54 ods.2 Obč. zák.

Okresný súd Bratislava III (súd prvého stupňa) rozsudkom zo 14. mája 2013, č.k. 19 C 197/2012-51, v znení opravného uznesenia z 20. mája 2013, č.k. 19 C 197/2012-78 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 505 344,22 € (45 350 000 Sk) s úrokom z omeškania 8% ročne od 1.1.2005 do zaplattenia. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa ako fyzická osoba uzatvorila dňa 4.11.2003 so žalovanou resp. jej filiálkou v Dunajskej Strede, na Štúrovej 48 zmluvu o prenájme bezpečnostnej schránky č. 021 na dobu neurčitú od 4.11.2003, za účelom úschovy hodnôt. Do bezpečnostnej schránky postupne žalobkyňa uložila peňažnú hotovosť v celkovej výške 45 400 000 Sk. Dňa 15.12.2003, za prítomnosti pracovníka žalovanej zistila, že bezpečnostná schránka je prázdna, bez viditeľného porušenia zámku. Súd prvého stupňa konštatoval, že sa jedná o zmluvu nepomenovanú uzavretú podľa § 51 Občianskeho zákonníka, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Ak žalovaná ako profesionál znály práva neformulovala čl. V bod 14 Zmluvy o prenájme bezpečnostnej schránky, čo sa týka prípadu vzniku práva na plnenie v dôsledku škody, ktoré vzniknú na veciach uložených v bezpečnostnej schránke jasne, jednoznačne, určito a zrozumiteľne, nemožno zanedbanie tejto jeho povinnosti dať v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Dospel k záveru, že udalosť, ktorá viedla ku škode má nepochybne pôvod v prevádzke za ktorú banka zodpovedá podľa § 420a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná vzhľadom k predmetu činnosti nepostupovala profesionálne a neminimalizovala prípadné riziká, ktoré nastať mohli. Jej obrana ohľadom okolností príchodu polície bola potom právne bezvýznamná, ak bola banka napojená na stredisko poplachov Policajného zboru príp. inej bezpečnostnej zložky (§ 38a ods. 2 písm a/ zák. o bankách). V konaní bolo preukázané aj z obsahu vyšetrovacieho spisu, že banka tiež porušila ustanovenie § 38a ods.4 písm. b/ zákona o bankách, keď nemohla na požiadanie poskytnúť záznamy a údaje získané zariadeniami podľa ods. 2 písm. b/ na účely plnenia úloh Policajného zboru. V neposlednom rade súd mal v konaní preukázané, že zámky použité na bezpečnostných, schránkach nespĺňali ani tie najzákladnejšie zabezpečovacie funkcie, čo nepriamo žalovaná vo svojom liste adresovanom žalobkyni dňa 12.7.2004 (č.l. 62) potvrdila. Tvrdenie žalovanej, že do bezpečnostnej schránky nebolo možné ukladať finančnú hotovosť, je tiež v rozpore s bodom 6.2.2 VOP ale aj Zmluvou, nakoľko tieto túto možnosť výslovne nevylučujú a nezakazujú, navyše žalovaná mala možnosť sa za prítomnosti žalobkyne o obsahu schránky presvedčiť (bod 6.2.5 VOP). Žalovaná tak neuniesla dôkazné bremeno, ktorým by preukázala zavinené konanie žalobkyne ako jeden predpoklad zbavenia sa zodpovednosti v zmysle § 420a ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 10. decembra 2013 sp. zn. 5 Co 475/2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Konštatoval, že dôvody tvrdené žalovanou nepovažuje za dôvody vedúce k zbaveniu sa jej zodpovednosti za škodu. Žalobkyňa už v minulosti u žalovanej možnosť ukladania aj finančných prostriedkov do bezpečnostných schránok využívala, pričom žiadne negatívne skúsenosti s týmto nemala. Nízka úroveň bezpečnosti týchto schránok, resp. možnosť otvorenia schránky aj inými či už bankovými alebo klientskými kľúčmi bola zistená až po tom, čo došlo k odcudzeniu finančných prostriedkov zo schránky žalobkyne. K námietkam žalovanej ďalej uviedol, že ak by aj obsah bezpečnostnej schránky bol poistený na vyššiu sumu, nemalo by to na vznik škodovej udalosti žiaden dopad. Zdôraznil, že žalobkyňa uložením finančných prostriedkov v bezpečnostnej schránke banky neporušila zmluvu o prenájme bezpečnostnej schránky, neporušila ani žiaden všeobecne záväzný právny predpis. nepočínala si vzhľadom na vtedy známe okolnosti neopatrne a nezodpovedne, jej konanie tak samo osebe k škodlivému následku viesť nemohlo. Limitácia náhrady v budúcnosti vzniknutej škody do výšky napr. poistnej sumy predstavuje vzdanie sa práva na náhradu v budúcnosti vzniknutej škody, a to v časti presahujúcej dojednaný limit, takáto dohoda je v rozpore s kogentným ustanovením § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka a je teda v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatným právnym úkonom.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet žalovanej podal proti rozsudku súdu prvého stupňa ako aj rozsudku odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie. Navrhoval tieto rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V mimoriadnom dovolaní namietal, že súd tým, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil, nevykonával dôkazy nevyhnutné na verifikáciu právne významných skutočností a aplikované právne normy nesprávne vyložil, odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, jeho konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a jeho rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O.s.p.). Súd sa v odôvodnení rozhodnutí nevysporiadal s tým, že pôvodne oznámená výška škody (3 000 000 Sk) bola mnohonásobne nižšia, ako je výška neskôr uplatňovanej náhrady škody. Taktiež sa súd vôbec nezaoberal otázkou, aký právny vzťah medzi žalobkyňou a spoločnosťou TB-GAS, s.r.o. vznikol a či vznikol v dôsledku toho, že žalobkyňa mala uložiť (ukladať) peniaze tejto spoločnosti do ňou prenajatej schránky,

za akých okolností a akých podmienok ich tam mala uložiť, a aký dopad mal takýto právny vzťah na možnosť uplatnenia náhrady škody z hľadiska aktívnej legitimácie žalobkyne. Napriek tomu, že žalovaná počas celého súdneho konania opakovane namietala aktívnu legitimáciu žalobkyne, v odôvodnení rozhodnutia súdu úplne absentuje odôvodnenie právneho vzťahu medzi žalobkyňou a spoločnosťou TB-GAS, s.r.o., ktoré by zodpovedalo otázku, prečo náhradu škody neuplatňuje poškodený subjekt, resp. prečo je „poškodený subjekt“ žalobkyňa a ako je právne zdôvodnené, že žalobkyňa môže uplatniť náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená inému. Podľa názoru dovolateľa samotná skutočnosť, že žalobkyňa pri uzavretí zmluvy konala ako fyzická osoba (avšak v skutočnosti ňou uzavretá zmluva slúžila na zabezpečovanie podnikateľskej činnosti spoločnosti TB-GAS, s.r.o.), preto ešte nemusí znamenať pri uplatňovaní náhrady konkrétnej škody automatické priznanie jej zvýšenej ochrany v podobe ochrany práv spotrebiteľa. Prehliadnuť nemožno ani skutočnosť, že žalobkyňa uzavrela so žalovanou zmluvu, podľa ktorej žalovaná uhradí škody, ktoré vzniknú na veciach uložených v schránke, len do výšky 50 000 Sk (čl. V bod 14 zmluvy) a primerane tomu sa zaviazala platiť odporkyni za užívanie schránky 1 776 Sk ročne, hoci už pri uzatváraní zmluvy - vychádzajúc z jej výpovedí - vedela, že uvedenú sumu bude mnohonásobne prekračovať. Pokiaľ by si dohodla poistenie schránky na sumu, o ktorej tvrdí, že ju mala v schránke uloženú, poplatok za užívanie schránky by bol mnohonásobne vyšší. Skutočnosť, že žalobkyňa napriek tomu, že vedela o dohodnutom limite pri prípadnom plnení žalovanej, do schránky podľa jej tvrdenia ukladala mnohonásobne vyššie sumy, je jednak liberálnym dôvodom a jednak výkon takéhoto práva je v rozpore s dobrými mravmi. Napokon v tejto súvislosti neobstojí v danom prípade ani tvrdenie a záver súdu o neplatnosti zmluvy v tejto časti, keďže žalobkyňa sa podľa súdu vopred vzdala svojich práv, naopak v danom prípade neakceptovanie zmluvnej voľnosti účastníkov zmluvy by bolo v rozpore

so základnými zásadami občianskoprávných vzťahov a v rozpore so zmyslom a účelom zákona. Pokiaľ

súd konanie žalovanej, či už z hľadiska liberačných dôvodov, alebo výkonu práv a povinností v rozpore s dobrými mravmi, ale aj z hľadiska platnosti zmluvy, posudzoval inak a tým príslušné ustanovenia zákona vyložil inak, vec nesprávne právnej posúdil.

Žalobkyňa žiadala mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhla, aby dovolací súd pri svojom rozhodovaní o mimoriadnom dovolaní obsah Zmluvy interpretoval v súlade s § 35 Občianskeho zákonníka a prihliadol na vôľu zmluvných strán prejavenu v súvislosti s uzavretím Zmluvy, na charakter zmluvného vzťahu, výšku dohodnutej odplaty a rozhodnutie súdu prvého a druhého stupňa zmenil v súlade s § 243b O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalovanej (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. vyplýva, že súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania a tiež v ňom uplatneným dovolacím dôvodom; obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v ustanovení § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní výslovne namietané neboli a z obsahu spisu ani nevyplyvajú.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. zakladá na tvrdení, že rozhodnutia nižších súdov trpia nedostatkom odôvodnenia čo spôsobuje nepreskúmateľnosť.

Kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom. Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. ukladá súdu povinnosť podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku, a tým preukázať jeho správnosť. Rozhodnutie súdu preto musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, v ktorom súd logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetlí svoj postup a dôvody svojho rozhodnutia. Pritom sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav. Súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver.

Preskúmané rozhodnutia súdov nižšieho stupňa uvedené požiadavky na odôvodnenie spĺňajú. Predmetné rozhodnutia obsahujú dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ich výklad a závery nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplyva z nich taká aplikácia príslušných ustanovení, ktorá by bola popretím ich zmyslu a účelu. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutých

rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/2003, I. ÚS 301/2006). Z judikatúry ústavného súdu vyplýva aj to, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Zo spisu je zrejmé, že súdy sa námietkami žalovanej zaoberali v primerom rozsahu, ktorý postačoval na konštatovanie, že žalovaná dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Reagovali na obe námietky t.j. ako námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie - vzniesla ju žalovaná už v konaní pred okresným súdom a následne zopakovala v odvolacom konaní, ako aj v opakovanom podnete, na základe ktorého generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie, tak aj na námietku (ne)existenciou liberačného dôvodu.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné poukázať na tú skutočnosť, že mimoriadny dovolateľ vyvodzuje nesprávne právne posúdenie veci súdmi výlučne z hodnotenia dôkazov vykonaných súdmi nižšieho stupňa, ktoré podľa jeho názoru nesprávne vyhodnotili vykonané dokazovanie a nesprávne ustálili, že žalovaná v konaní nepreukázala, že škoda bola spôsobená neodvratiteľnou udalosťou nemajúcou pôvod v prevádzke alebo vlastným konaním poškodeného. Medzi zákonnými dôvodmi, ktoré by odôvodňovali mimoriadneho dovolateľa napadnúť právoplatné rozhodnutia súdov mimoriadnym dovolaním sa však dôvod, vzťahujúci sa k námietkam o nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov v súvislosti s právnym posúdením veci, nenachádza.

Z ustanovenia § 132 O.s.p. totiž vyplýva, že dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten - ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. smeruje na pochybenia pri aplikácii práva na zistený skutkový stav a nie na pochybenia pri zisťovaní skutkového stavu veci. Z obsahu mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky je zrejmé, že mimoriadny dovolateľ pod nesprávnym právnym posúdením veci v skutočnosti namieta úplnosť a správnosť vykonaného dokazovania a najmä jeho vyhodnotenie súdmi. Keďže za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 243f ods. 1 O.s.p. nemožno považovať nesúhlas mimoriadneho dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdmi (napr. R 42/1993), nemohol sa dovolací súd námietkami mimoriadneho dovolateľa týkajúcimi sa neúplnosti a nesprávnosti vyhodnotenia dokazovania súdmi zaoberať. Zároveň poznamenáva, že mimoriadne dovolanie nie je „ďalším odvolaním“, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§

243f ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa mimoriadnym dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi, tak ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením vecí, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní.

So zreteľom na uvedené za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p. nemožno považovať nesúhlas mimoriadneho dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdmi. Dovolací súd považuje v tejto súvislosti za potrebné opakovane zdôrazniť, že námietky mimoriadneho dovolateľa, uvádzané v odôvodnení mimoriadneho dovolania o tom, že rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení vecí, boli mimoriadnym dovolateľom prezentované výlučne v súvislosti, s podľa jeho názoru zlým vyhodnotením dokazovania a preto neobstoja.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, v čom spočíva dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p., t.j. konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takouto inou vadou konania, je v zmysle konštantnej judikatúry súdov vada konania, ktorá je (rovnako ako vady konania uvedené v § 237 O.s.p.) spôsobená porušením procesných noriem upravujúcich občianske súdne konanie. Medzi takéto vady patrí napr. skutočnosť, že rozhodnutie súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu z dôvodov, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní nepostupoval podľa § 213 O.s.p., že vo veci rozhodoval vecne nepríslušný súd prvého stupňa a odvolací súd v tomto smere jeho rozhodnutie nenapravil, že odvolací súd rozhodol o veci meritórne, hoci mal správne odvolanie odmietnuť a podobne. Takouto inou vadou konania nie je však hodnotenie dôkazov súdmi, pokiaľ bolo vykonané v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami, ako tomu bolo v preskúmvanej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky z vyššie uvedených dôvodov nepovažoval za dôvodné, a podľa § 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. ho zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá podala podnet na podanie mimoriadneho dovolania a ktorá úspech nemala (§ 148a ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila (§ 151 ods. 1 O.s.p., § 243i ods. 2 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.